For Freedom and Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 3 — CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, JANUARY 6, 1954 — LETO LIII — VOL. LIII

Zasliševanje Igorja Gouzenka, ki je bilo izvajano v največji tajnosti, je končano

Ameriški preiskovalci so se v ponedeljek zvečer odpeljali domov. — Jezdeča policija je izvajala strogo varnostno službo. — Izjave o zasliševanju doslej še ni bilo, toda objavljena bo pozneje.

MONTREAL. — Ameriški senatni preiskovalci, ki so zaslišev ali Igorja Gouzenka glede sovjetske špionaže v Ameriki, so se v ponedeljek zvečer vrnili domov, ne da bi podali kako izjavo.

Gouzenko je bil intervjuvan na nekem tajnem kraju, verjetno v Montrealu ali blizu njega. Kanadski urad za zunanje zadeve je nekaj ur po seji naznanil, da je sestanku in razgovorom predsedoval — "na željo kanadske vlade" — vrhovni sodnik James C. McRuer.

Ameriško vlado so zastopali senator William E. Jenner, predsednik senatnega odbora za notranjo varnost, senator Pat McCarran, odborov svetovalec Jay G. Sourwine, in R. Douglas Stewart, ameriški ambasador v Kanadi. D. W. Mundel od kanadskega pravosodnega ministrstva je reprezentiral Kanado.

"Razgovorom so prisostvovali tudi reprezentanti pravosodnega in zunanjega ministrstva kakor tudi poveljnik slovite kanadske jezdeče policije — Canadian Mounted Police" — pravi uradno poročilo v Ottawi.

J. R. Lemieux, poveljnik jezdeče policije, je priznal, da je bil navzoč, toda ni povedal, o čem so razpravljali.

Toliko je znano, da je imela jezdeča policija vse dohode strogo zastražene, tako da bi ne bilo nobenemu komunistu, ki bi to skušal, mogoče približati se Gouzenku.

Kanadski vladni viri pravijo, da po njihovem mnenju ni mogel dati Gouzenko Amerikancem nobenih pojasnil, katerih ni dal že preje oblastem jezdeče policice.

Gouzenko, bivši uradnik sovjetske ambasade v Ottawi, živi zdaj v Kanadi pod drugim imenom že sedem let, odkar je izročil kanadski vladi dokumente sovjetske ambasade, kar je privedlo do odkritja sovjetskega vohunskega kroga.

Ko je kanadska vlada dovolila Amerikancem, da pridejo zaslišev at in izpraševat Gouzenka, je stavila pogoj, da mora priti vsaka podrobnost, ki bo obelodanjena o tem intervjuvu ali razgovoru od kanadske vlade. Vladni viri so dali razumeti, da bo tozadevna izjava podana pozneje, morda tam enkrat sredi prihodnjega tedna.

Glavne ugotovitve v predsednikovem govoru

Predsednik je v svojem govoru ameriškemu ljudstvu navajal napredek, ki ga je zaznamovati od lanskega 20. januarja dalje. — Njegov program je zasnovan za blagor vsega ameriškega ljudstva.

Med glavnimi stečevinami jih je naštel dvanajst, ki so res vredne posebne omembe. – Predsednik upa, da bosta ljudstvo in kongres podprla njegov program.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je v ponedeljek zvečer zagotovil amer. narodu, da se vlada poslužuje in se bo še posluževala vseh razpoložljivih sredstev, da vzdrži osnovno prosperiteto ameriškega ljudstva. Izjavil je, da bo "vladna pomoč" glavna zadeva njegovega programa, ki ga bo predložil kongresu v četrtek ob 12:30 popoldne. Njegov program bo vsebovan v tako imenovani "message on the state of the Union" (poslanica o stanju Unije).

V svojem govoru je pozval deželo in kongres, naj podpre priporočila, ki jih bo predložil, ker so zasnovana v blagor vsega ameriškega ljudstva.

Predsednik je med drugim dejal:

"Mi smo mnenja, da ni potrebno, da bi bila ameriška prosperiteta odvisna od vojne ali od priprav na vojno. Mi vemo, da je ta velika dežela sposobna prilagojevanj, ki so potrebna za izpremenjene okoliščine, ne da bi ji bilo treba pri tem usmerjati se proti nesreči in kaosu, katerega nam komunisti žele. Naš sistem je sistem proizvajanja največjega bogastva na svetu in največjega blagostanja za vsakega državljana."

Nato je predsednik ob kratkem navedel to, kar je bilo doseženego v preteklem letu:

1. Bojevanje in žrtve v Koreji so končane.

2. Naša obramba in obramba ostalega svobodnega sveta proti komunizmu je bila ojačena.

3. Od onih, ki so zaposleni pri vladi, se zdaj zahteva najvišje varnostne standarde.

4. Zahteve po novih apropriacijah so bile reducirane za 13 bilijonov dolarjev.

5. Davčne redukcije, ki postanejo učinkovite tekoči mesec, so bile omogočene z redukcijo izdatkov.

6. Dušeče kontrole naše ekonomije so bile odpravljene.

7. Fantastični paradoks cen poljskih pridelkov, dočim so šle življenjske cene neznansko visoko, je končan.

8. Inflacija na vsak dolar, ki ga zaslužite, na vsako hranilno vlogo in zavarovalninsko polico, ki jo lastujete, in na sleherno pokojnino, ki jo dobite, je bila ustavljena.

9. Pravilno sodelovanje med eksekutivnimi in zakonodajnimi vejami federalne vlade je postalo učinkovito.

10. Uzakonjena je bila nujnostna imigracijska zakonodaja.

11. Uveljavljena je bila močna in vztrajna politika zopetnega prevzema iniciative v zunanjih zadevah.

12. Svetu je bil predložen načrt za obdrzdanje atomske energije in njeno usmerjenje v miroljubne namene, da se odpravi sumničenje in strah, ki je poganjal narode v vojno.

Kakor vsi veste, morate najprej, če ste se namenili graditi hišo, narediti načrt za njen temelj — če upate, da boste živeli v tej hiši varno in udobno. Mi smo gradili ta temelj od 20. januarja lanskega leta in nekaj njegove konstrukcije sem vam sedaj navedel."

WASHINGTON. — Republikanski kongresni voditelji napovedujejo, da bo ameriško ljudstvo sprejelo in potrdilo Eisenhowerjev program.

TATVINA V VIRU DENARJA

Iz tiskarne, kjer tiskajo denar, je bilo ukradenih za $160,000 bankovcev.

WASHINGTON. — Neki predrzen tat je ukradel v Bureau of Engraving and Printing — kjer tiskajo denar — $160,000 v novh dvajset-dolarskih bankovcih, v zameno pa je pustil tam dva enaka zavoja, ki sta bila seveda brez vrednsti.

Tatvino so odkrili v ponedeljek, ko je nek uslužbenec vzdignil zavoja ter opazil, da sta lažja od ostalih, ki tehtajo po osem funtov.

Uradniki biroja so rekli, da bo imel tat težavno delo z vnovčevanjem teh bankovcev, ki so seveda vsi numerirani. V enem paketu so bili bankovci, katerih številke teko od B90326001A do B9024000A, v drugem pa teko številke bankovcev od B902520-01A do B90256000A.

Zadevo so vzeli nemudoma v roke štirje uradniki FBI urada.

Kako je bil denar ukraden, še ne vedo, toda menijo, da je tat odnesel zavoje, ki jih je preje zavil kot božične pakete. Ob praznikih je bilo namreč mnogo običajnega izmenjavanja božičnih daril, zato niso preiskavali posameznikov, kaj odnašajo, kakor se to sicer vedno godi.

Vsak supervizor je odgovoren za to, da nihče od ljudi, ki so pod njegovim nadzorstvom, ničesar ne odnese. Vsak paket, ki je odnešen iz urada, mora biti žigosan z žigom supervizorja.

WASHINGTON. — Policija je prijela tri osebe, ki so ukradle oziroma sodelovale pri tatvini bankovcev v vsoti $160,000 iz vladne tiskarne, kjer so bili natisnjeni. Od ukradene vsote so doslej dobili $128,300.

V zvezi s to tatvino je policija zaprla 29-letnega uslužbenca vladne tiskarne James Rufus Landisa, njegovo 26-letno ženo in William Gillesa, kateri živi v isti stanovanjski hiši kot omenjena zakonca. Denar so našli zakopan na neki farmi v Virginiji, na kateri je uposlen oče Landisove žene, Irving Grant. (Podrobno poročilo sledi).

HARDIN, Mont. — Tukaj je izgubilo življenje pet oseb, in sicer štiri od ene rodbine, ko je požar uničil njihovo hišo.

Gradnja 'poti svobode' za 22,000 Kitajcev in Korejcev

Po tej cesti bodo prišli protikomunistični ujetniki iz rdečega območja v svobodo.

MUNSAN. — Čete Združenih narodov grade zdaj "cesto svobode", po kateri bo moralo iti 22,000 Kitajcev in Severnokorejcev od komunizma, če se do 22. januarja drugače ne odločijo.

Gen. John E. Hull, poveljnik čet Združenih narodov, je dejal, da ne bo trpel nobenega odloga tega datuma, ki je bil določen v pogojih za premirje.

Zavezniške čete grade ograje iz bodičaste žice in postavljajo cestne bloke ob poti ali koridorju, po katerem bo moralo potovati od komunistov 7,500 Severnokorejcev v Južno Korejo in 14,000 Kitajcev, ki bodo odšli na Formozo.

Komanda čet Zdr. narodov ima že izdelane načrte za vlake in konvoje tovornih avtov, da bi čim hitreje spravili te ujetnike iz komunističnega območja. — Kitajce bodo odpeljali v pristanišče Inchon, kjer jih bodo že čakale ladje za prevoz na Formozo.

Danes popoldne bodo zopet tulile sirene

CLEVELAND. — Danes popoldne ob dveh bodo zopet zatulile sirene, ki so namenjene kot svarilo ljudem v slučaju resničnega zračnega napada.

Okraj Greater Clevelanda ima zdaj 66 siren, to je 6 več kot jih je bilo 6. decembra. V mesecu januarju nameravajo instalirati dvajset nadaljnih siren.

Mossadeghov priziv

TEHERAN. — General Reza Javadi je izjavil, da bo sodišče sedmih sodnikov, kateremu bo on predsedoval, dne 21. januarja pričelo s pregledom in študijem Mossadeghovega priziva. — Bivši premier Mossadegh, ki je bil obsojen na tri leta zapora zaradi izdaje, se je namreč pritožil proti obsodbi.

Pet otrok zgorelo

OLD ORCHARD BEACH, — Maine. — Tukaj je zgorelo pet malih otrok staršev Mr. in Mrs. Norman Whitcomb, ko je požar uničil njihovo enonadstropno hišo. Njihova mati je skočila skozi okno prvega nadstropja, ko je videla, da otrok ne more rešiti.

Veselo snidenje vojaka s svojo japonsko ženo v Tokiu

Vojak Batchelor, ki je obrnil komunistom hrbet, je prejel ob svojem povratku iz ujetništva $5,161.24 na zaostali plači.

TOKIO. — Korporal Claude Batchelor je v nedeljo prihitel v odprte roke svoje japonske žene, katere pisma so ga pripravila, da je pustil na cedilu svoje komunistične tovariše-vojne ujetnike v Koreji, ki pravijo, da se nočejo vrniti domov.

Po prisrčnem snidenju s svojo ženo jo je prosil, naj piše tudi ostalim 21 ameriškim ujetnikom ker je prepričan, da se bo dobil še kdo, ki bi se vrnil.

Žena, ki je jokala ob snidenju, je povedala, da joka od veselja, ker se je njen mož odpovedal komunizmu in se zopet združil z njo.

Ko ga je mlada Japonka uzrla, je od veselja vzkliknila ter se mu ihteča vrgla na prsi. Njen mož, 22 let star visokorasel fant iz Texasa, se je ljubeče sklonil k njej ter jo objel. Ona je od časa do časa dvignila svoj obraz, prijela z obema rokama njegovo glavo ter jo potegnila dol k svojemu obrazu in jo poljubljala.

TOKIO, 4. jan. — Korporal Claude J. Batchelor, ki se je vrnil od komunistov iz Koreje, je prejel od armadne administracije $5161.24 kot svojo zaostalo plačo za 38-mesečno ujetništvo do letošnjega 31. decembra.

Rodovitna žena

ST. JOSEPH D'ALMA, Que. Mrs. Rosa Tremblay, stara 31 let, je porodila v ponedeljek že šesti par dvojčkov, in to v manj kakor sedmih letih .

Ameriški dolarji in sovjetske ladje zalagajo Kitajsko

Sovjetske ladje, ki plovejo pod poljsko zastavo, zalagajo kitajske komuniste z blagom, ki je plačano z ameriškimi dolarji.

HONG KONG. — Ameriški in britanski viri so izjavili, da nad 75 sovjetskih ladij, ki plovejo pod poljsko zastavo, vozi redno med zapadno Evropo in rdečo Kitajsko, kateri dovažajo strateško blago, ki je plačano z ameriškimi dolarji. Posledica te trgovine je, da gre skozi sovjetske in satelitske roke milijone ameriških dolarjev, kupljenih v Hong Kongu na javnem denarnem trgu po rdečih agentih.

Te ladje, ki so bile zgrajene v Evropi, odhajajo iz sovjetskih in poljskih baltskih pristanišč ter oddajajo svoj tovor v pristaniščih rdeče Kitajske in na otoku Lap Sao Mei južno od Hong Konga.

Ameriški bančni uradniki so izjavili, da je bil nedavno en sam tak tovor plačan s štirimi milijoni ameriških dolarjev v gotovini. Denar je bil zbran v teku treh tednov na javnem denarnem trgu v Hong Kongu ter nato izročen nekemu sovjetskemu reprezentantu. Tovor, katerega smo prej omenili, je obstojal iz električnih generatorjev in elektronskih potrebščin.

Večina tega strateškega blaga, ki prihaja v Kitajsko, je izdelana v Evropi.

Vremenski prerok pravi:

Danes večinoma oblačno in mrzlo. Ponoči naletavanje snega in mrzlo.

VIŠJE PLAČE V EUCLIDU

EUCLID, O. — Župan Kenneth J. Sims je naznanil, da je mestna zbornica odobrila zvišanje plač mestnim uslužbencem. Uslužbencem, ki prejemajo mesečno oz. polmesečno plačo je zvišana njih plača za $200 na leto, delavcem, ki so plačani od ure, pa osem centov na uro.

Papež Pij X. bo postal svetnik

VATIKAN. — Vatikan je naznanil, da bo pokojni papež Pij X. povzdignjen in proglašen za svetnika, kar se bo zgodilo dne 29. maja na Trgu sv. Petra.

On bo prvi za svetnika proglašen papež v 241 letih. Svetništva bo deležen v manj kakor 40 letih po svoji smrti, ki je nastopila 20. avgusta 1914.

Papež Pij X., ki je bil znan kot "Papa Santo" — papež svetnik — je nasledil kot papež Leonu XIII. leta 1903. Ob svoji izvolitvi je bil kardinal Giuseppe Sarto, nadškof Beneški.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Starši dvoglavega otroka: Dete je najino in ga bova ljubila!...

INDIANAPOLIS. — Morda največja bolečina razjeda danes srca Cecila in Margarete Hartley iz Peterrsburga, Indiana, — staršev dvoglavega deteta.

Otrok ali otroka — debata o tem celo med zdravniki še ni zaključena — se nahaja še vedno v bolnišnici Indiana Medical Center.

Dete je, spi, se joka in pridobiva na teži kakor vsak normalni otrok te starosti (22 dni). Hranijo ga skozi obe usteci.

Oba starša sta videla zdaj tega svojega otroka. Njegova 27 let stara mati in 44 let stari oče, ki je bivši premogar, ga hočeta vzeti iz bolnišnice na svoj dom, čim zdravniki to dovolijo. Nič nista hotela govoriti o problemih, ki jih bosta imela s tem otrokom, temveč sta samo rekla, da ga ljubita in da ga hočeta imeti doma.

Hartley je nekam zmeden, pa ponosen mož. Še zdaj ne more zapopasti tragične igre narave.

Zakonca Hartley sta protestanta in dobra človeka. Hartley je včasih neke vrste fatalist.

"Če je bila to božja volja, mora biti pač tako, sicer bi se ne bilo zgodilo", je rekel. "Upamo, da bo dete zdravo in da ga lahko vzameva domov."

Hartley je bil še vedno vidno jezen in razburjen, ko je prišel v Indianapolis, da bi videl otroka. Ravno preden je namreč odšel od doma, mu je bil ponuden od nekega cirkusa kontrakt, da bi razkazovali otroka v cirkusu. Hartley je bil nad to ponudbo tako razjarjen, da je človeka, ki mu jo je stavil, vrgel iz hiše.

Tresoč se od emocije in skoraj v solzah, je rekel: "Ubog človek sem. Zmerom sem bil ubog, toda zmerom sem bil tudi sposoben skrbeti za svoje otroke. To, če je ta drugačen od ostalih, ne dela nobene razlike. Ne potrebujem nobenega cirkusa, da bi mi pomagal."

Nato je povedal o svojem prvem obisku otroka:

"Bila sta oblečena v različne oblekce in pokrita do njunih vratov" (govoril je kot o dveh otrokih); izgledala sta kakor lepa dvojčka."

Oče se je zelo zanimal za to, da eden večkrat spi, dočim se drugi joka ali sesa svoje prste, včasih tudi prste drugega. In zanimalo ga je dalje to, da če je zdravnik malo vščipnil levo nogo, je zajokala leva glavica, če desno, pa desna.

Mrs. Hartley je videla otroka prvikrat predpreteklo nedeljo. Z možem sta bila kake pol ure sama z otrokom. Ko sta prišla od njega, nista kazala nobenega vidnega znaka emocije. Mrs. Hartley je ob tej priliki dejala, da ga ljubi kakor vse ostale svoje otroke.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

V bolnišnici—

Mrs. Rose Lach, 1229 E. 173 St., je morala v Huron Rd. bolnišnico na operacijo. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Preložena seja—

Podružnica št. 3 Slov. moške zveze nima seje prihodnjo nedeljo, ampak šele četrto nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Slov. domu na Holmes Ave.

Popravek—

Mr. in Mrs. Joseph Mitkavich iz Willowicka, O., se je rodil sinko prvorojenec in ne deklica, kot je bilo včeraj pomotoma poročano. Mlada mamica je hčerka Mr. in Mrs. Anton Femec z 20150 Tracy Ave.

John Mihelich imenovan v Civil Service Board—

Johna L. Mihelich, 1200 Addison Rd., je župan Anthony Celebrezze imenoval za naslednjih šest let za člana Civil Service Commission.

Filmska predstava v Norwood Library—

V petek ob osmih zvečer bo v Norwood Library na 6405 Superior Ave., brezplačna filmska predstava. Na sporedu je Čajovskega Nutcracker suite. Igra jo rimski filharmonični orkester. Dalje "Zimski karneval", posnet v raznih predelih Kanade in še dve drugi točki iz življenja v prirodi.

Nov odbor—

Podružnica št. 5 Slov. moške zveze ima za leto 1954 sledeči odbor: predsednik John Sever, 18023 Hillgrove Rd., podpreds. Joseph Ponikvar, tajnik in blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 St., UT 1-8387, zapisnikar Fr. Kuhar, nadzorni odbor Frank Kuhar, Louis Erste in Math Velikonje, zastopniki za feleracijo SMZ L. Erste, John Strauss in M. Velikonje, zastopnik za konferenco SND Fr. Kuhar. Podružnica zboruje vsako tretjo soboto v mesecu ob osmih zvečer v SND, soba št. 4, staro poslopje na St. Clair Ave.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je včeraj povabil na prigrizek in razgovor v Belo hišo republikanske in demokratske kongresne voditelje. Gotovo je toliko, da so razpravljali o njegovem programu za tekoče leto, toda podrobnosti razgovorov ni omenil nihče.

RIM. — Premier Pella, ki je prevzel vlado pred štirimi meseci in pol, je podal včeraj ostavko zaradi razlik v njegovi lastni krščansko-demokratski stranki.

MOSKVA. — Tukaj je umrl najstarejši sovjetski general, Nikolaj Drozdov, ki je bil star 91 let.

CLEVELAND. — Clevelandske gospodinje naj se pripravijo, da bodo plačale še višje cene že za itak drago kavo. Cene kavi bodo $1 in več za funt. Vzrok je baje slaba letina kave v Braziliji.

WASHINGTON. — Tukaj naznanjajo, da se je meseca decembra zvišalo število brezposelnih v Zdr. državah skoraj za 500,000.

LONDON. — Od Baltika pa do Rima divjajo po Evropi hudi viharji, ki so povzročili že znatno škodo.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA
Za Zed. države $10.00 na leto; za pol leta $6.00; za četrt leta $4.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $12.00 na leto. Za pol leta $7.00, za 3 mesece $4.00.

SUBSCRIPTION RATES
United States $10.00 per year; $6.00 for 6 months; $4.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States $12.00 per year; $7 for 6 months; $4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 3 Wed., Jan. 6, 1954

Najvažnejša zadeva

Ob priliki prejema Noblove mirovne nagrade je imel stari general in bivši državni tajnik George A. Marshall znamenit govor, v katerem je med drugim povdarjal tudi sledeče misli:

"Tudi najbolj močna vojaška postojanka je prešibki temej, da bi mogli na njej zgraditi zanesljiv in trajen mir. Program gospodarske pomoči (Marshallov plan) za one dežele, ki se trudijo za dvig nizke življenjske ravni, je gotovo zelo velike važnosti v borbi za svetovni mir. Premožne demokracije morajo skušati izboljšati položaj revnih narodov ne samo radi tega, da bi jih kot z neko vabo odtegnile od komunizma, marveč predvsem, da tem hrepenečim revežem z neko širokogrudnostjo in modrostjo pokažemo pot k boljšemu življenju potom demokracije.

Toda gospodarska pomoč sama, tudi združena z vojaško, še ne zadostuje. **Po mojem mnenju je danes za svet najvažnejša zadeva duhovna obnova,** ki bi med narodi ustvarila splošno občutje dobre vere in medsebojnega zaupanja. Razočarani narodi potrebujejo navdihnjenja velikih načel. Demokracije morajo ustvariti za vse narode skupno zbirno točko proti dinamičnemu marksizmu."

Ob isti priliki je prejel Noblovo literarno nagrado angleški ministrski predsednik Winston Churchill. On se te slovesnosti ni osebno udeležil, pač pa je poslal svojo pismeno izjavo, v kateri je med drugimi ta znameniti stavek:"

"Mi se moramo sami zelo ponižati in iskati vodstva in usmiljenja."

Prav bi bilo, ko bi si vsi vodilni možje vseh svetovnih narodov vzeli k srcu besede teh dveh starih in izkušenih državnikov, ki so jima napake, ki sta jih delala v svojem življenju, razbistrile pogled tako, da sta postala sposobna pogledati v jedro celotnega svetovnega vprašanja sedanjega časa.

Nazori, ki sta jih razvijala ta dva državnika, so velike važnosti tudi za naš narod.

Kot ves protikomunistični svet, tako tudi Slovenci nujno potrebujemo neko zbirno točko, na kateri bi se morali vsi zediniti v skupnem delu in za skupne cilje. Ta zbirna točka je danes predvsem borba proti komunizmu. Naš skupni narodni cilj je pač gotovo: osvoboditev slovenskega naroda izpod komunistične sužnosti.

Znamenje mladinske nezrelosti je, če kdo meče med slovensko protikomunistično javnost jabolko razdora, razdvaja skupnost za drugotne cilje. Pregovor pravi: "Kaj se bomo prepirali za medvedovo kožo, ko je medved še v brlogu. "Prepir za medvedovo kožo," dokler ni medved ustreljen, kaj pogosto povzroči, da se medved mirno in svobodno giblje v svojem brlogu in v svojem gozdu.

Nikakor nečemo trditi, da so razna vprašanja kot: ideja slovenske države, njenih meja, njena oblika, njene mednarodne zveze itd. brez važnosti, toda ti problemi se bi morali med nami tako obravnavati, da ne bi razbijali skupnoti za poglavitno borbo: za osamosvojitev slovenskega naroda. Kaj nam pomaga na papirju ustanavljati slovensko državo, če pa v domovini sedi na vladi nasilni komunizem. Z žalostjo mora vsak prijatelj slovenskega naroda opazovati, da se pogosto ta vprašanja v javnosti obdelujejo z neko ihto, jezo, celo sovražnostjo in s krivičnimi obdolžitvami na način, ki ideji slovenske države same silno škoduje in ki razbija tako potrebno skupno zbirno točko za borbo proti komunizmu.

Če komu, veljajo Slovencem besede, ki jih je napisal Churchill: "Mi se moramo zelo ponižati ter prositi vodstva in usmiljenja." Velik čas, v katerim živimo, ni našel le velikih ljudi, pač pa tudi zelo majhne. Majhni ljudje so navadno veliki v domišljavosti, v visoko donečih frazah, v vsevednem kritikastrstvu, ki opljuje in omalovažuje vse, kar drugi store. Zelo smešna figura malega človeka je komaj dorastli mož, ki si domišlja, da je z veliko žlico zajel vso mogočo modrost, vsi drugi pa so mu le nevedneži. Domišljave in nezrele sodbe in obsodbe so tudi vsaj delni vzrok, da ne pride do one tako nujno potrebne zbirne točke za skupno in načrtno borbo proti komunizmu.

Nadaljni vzrok, da ne pride do uspešne in dejavne skupnosti protikomunistov med nami, pa je dejstvo, da nekateri pozabljajo na to, kar je pribil general Marshall, da je najvažnejša zadeva v borbi proti dinamičnemu komunizmu duhovna obnova. Slovenci smo katoliški narod. Naša zbirna točka je katolicizem. Če hočemo svoj narod rešiti pred poginom v materializmu, ga moramo najprej utrditi idejno v načelih in v praktičnem verskem življenju.

Znamenje velike nezrelosti je, če kdo ocenjuje katoliško dejavnost in njene napore za versko obnovo kot nekak politični klerikalizem. Je že skrajni čas, da se vsi otresejo tega žalostnega frazerstva pretekle dobe. Duhovna obnova ni zadeva kake politične stranke, marveč celotnega slovenskega naroda, zato bi morali pri njej sodelovati in jo podpirati vi zavedni Slovenci brez razlike. Tu nam je potrebna velika modrost in razsvetljenje.

Na vojnem spomniku v Komendi je dal mojster Plečnik napisati: "Prosimo za zdravo pamet." Prosimo v vsej ponižnosti za razsvetljenje od zgoraj, da bi se vsi, ki so dobre volje znašli na skupni zbirni točki. M.

BESEDA IZ NARODA

Nepričakovan, toda prijeten obisk

Cleveland, O. — Na veliko presenečenje, pa tudi veselje nas je obiskal za Novo leto široko spoštovani in zaslužni dr. Jure Adlešič, nekdanji odlični župan slovenske prestolnice, bele Ljubljane. Slovenski javnosti v Ameriki je dr. J. Adlešič dobro znan, saj nas je pred 15 leti obiskal v imenu Ljubljane in v imenu vse domovine ter odprl Jugoslovanski kulturni vrt v naši metropoli.

Ta obisk ne bo zlepa pozabljen. V clevelandski mestni hiši, v županovem uradu, imajo krasen iz lesa izrezan kip Miss Ljubljane v nardni noši. Po sklepu mestnega sveta so kip postavili v mestno hišo. Pred njim sta bila tedaj clevelandski župan in dr. J. Adlešič skupaj slikana. Odbor Kulturnega vrta je župana dr. Adlešiča slovesno sprejel. Javni sprejem pa je odbor Jugoslovanskega kulturnega vrta pripravil nekdanjemu županu bele Ljubljane tudi pred štirimi leti, ko je prišel med nas kot begunec. Zopet je obiskal mestno hišo in spet so napravili posnetek kot pred leti.

Te prizore bi človek lahko imenoval "drama." Ob prvem obisku se je dr. Adlešič srečal z župani Chicaga, Milwaukeeja, Pittsburgha in drugih ameriških mest. Povsod so ga sprejemali s častmi in velikim spoštovanjem. Veliko sem se z njim razgovarjal, ker sem ga spremljal. že takrat je znal angleško.

Drugič je prišel dr. J. Adlešič med nas kot begunec. Po štirih letih životarjenja v Italiji se je kot toliko drugih slovenskih rojakov umaknil pred komunističnim nasiljem v domovini preko morja. Naselil se je pri svojih ožjih rojakih v Ford Kansas. Sprejeli smo ga s prav takim veseljem kot prvič. Spoštujemo ga kot značajnega in modrega moža, kot takega smo ga veseli in ponosni nanj.

Vprašal sem ga, če ne bi prišel k nam v Cleveland. Odgovoril mi je: "Težko mi bi bilo zapustiti družino, ki mi je tako dobra! Če se bo kaj predrugačilo pri hiši, se to utegne zgoditi. Ne bi pa maral tem dobrim ljudem storiti kaj žalega!"

Mar ni to mož, vreden vsega priznanja? Ljubljana je bila nanj lahko ponosna. On je pa lahko ponosen danes, da je rajši zapustil domovino, kot bi izdal koristi svojega naroda. Čast komur čast!

Dr. Adlešič je napravil pot v Cleveland na željo svoje gospodinje. Spremil je njenega sina, ki je na kalifornijski univerzi napravil dvojni doktorat, pa si je prišel sem ogledat velika podjetja kot Westing House in druga, ki mu nudijo službo. Tudi tega mladega moža sem občudoval. Kljub vsej učenosti je ponižen in skromen.

Vesel bom, kadar bom mogel spet enemu ali drugemu ali obema stisniti roko. Bog živi take vredne sinove našega naroda!

Anton Grdina st.

Dr. Žebot in prof. Kennick na gospodarski konferenci

Washington, D. C. — Letne konvencije Ameriške gospodarske zveze v Washingtonu D. C. v dneh 28., 29. in 30. decembra pr l. sta se udeležila tudi slovenska rojaka, ki se poklicno ukvarjata z gospodarskimi vprašanji. Dr. Ciril Žebot je profesor na ekonomskem oddelku univerze Duquesne v Pittsburgu, Pa., prof. Wm. Kennick pa je znana osebnost v Clevelandu, saj je nekdaj zastopal 23. vardo v mestnem svetu; v zadnjih letih je učil na raznih visokih šolah v Ohio, Iowa in Illinois.

Na sejah letošnjega zasedanja so največ razmotrivali sedanje gospodarsko stanje v deželi in razpravljali o vladnih načrtih za slučaj, če bi brezposelnost presegla 7 odstotkov sedanje delovne sile.

W. K.

Davki, davki . . .

(Pismo iz starega kraja)

V novembru je naš prijatelj dobil od svojega človeka, ki živi v Vojvodini, takole pismo.

Dolgo je, odkar ste odšli. Vaš obisk je bil za vse tu velik praznik. Nestrpno smo čakali, da se boste oglasili. Končno je le prišlo Vaše pismo. Vse mogoče smo že mislili in sumili, no sedaj pa vidimo, da ste se srečno vrnili tja preko morja. Hvala Bogu, da je tako. Sedaj ste zopet s svojimi, pa čeprav ne v svoji domovini, vsaj v svobodnem domu. Če bo le kaj sloge in prijateljstva, bomo že še kaj lepega doživeli.

Zanimate se, kako je z nami. Zdravi smo. Letošnje leto je bilo, kot ste sami opazili, precej težko. Preveč je bilo dežja, da ni moglo polje prav roditi. Koruza je bolj slaba, žito je boljše. Vinogradi so slabi in pričakujemo pičlo trgatev. V naši vasi ni kakih osebnih sprememb. Sedaj imamo nov maksimum zemlje. Vsaka družina sme imeti samo 17 oralov, ostalo pa odkupi država. Plača po 50 do 60,000 dinarjev za oral, a odplačevali bodo dvajset let. Tako bomo sedaj imeli manj dela ali pa več dela in manj pridelka. Pri nas smo namlatili 70 metrov žita, pa ga sedaj nimamo prav nič več. 23 centov smo ga morali dati za pridelovalne stroške, 10 centov smo ga prodali za davke, ostanek so nam pa sedaj zaplenili za zaostale davke. Pobrali so prav vse do poslednjega zrna. Niti za hrano, niti za seme nimamo nič. Izstopili smo iz zadruge. Dobili smo 18 in pol oralov zemlje skupno z vinogradom in zraven 80,000 dinarjev davka zadruge. Pol tega davka smo plačali, a ker ostalega nismo mogli, so nam v treh tednih vse žito zaplenili in odnesli. Tako je vse po starem. Sedaj so nam pa napovedali, da bo treba plačati še bivši zadrugi za vsak oral zemlje, ki smo jo dobili nazaj po 12,500 dinarjev zaostalih proizvodnih stroškov iz prejšnjih let. Kako bomo živeli, nihče ne vpraša. Jaz ne vem. Delal bom, kar bom mogel, plačeval, kar bom mogel in čakal bom kazni, kakršne bodo pač prišle, ker gotovo je, da vseh davkov in stroškov ne bom mogel kriti. Mnogi sosedje so že pod ključem. Nekatere poznate, pa jih ne povem, ker je bolje tako. M.

Novoletno voščilo

Philadelphia, Pa. — Zaradi odsotnosti na adventnih misijonih med rojaki v Kanadi želim vsem znanim misijonskim prijateljem milostipolno Marijino leti 1954 šele sedaj. V prihodnjih dneh bom odgovoril na pisma vsem, ki doslej še niso prejeli odgovora. Iskrena zahvala za božična voščila.

Chas. Wolbang C. M.

Nekaj o zavarovanju za brezposelnost v državi Ohio

(Unemployment Compensation)

Z novembrom 1953 je stopil v državi Ohio v veljavo nov zakon o brezposelnem zavarovanju. Radi tega in pa radi brezposelnosti, ki se tu in tam začenja, se zdi potrebno opozoriti na nekatere točke tega zakona.

Novi zakon je zvišal brezposelno podporo od 28 na 30 dolarjev tedensko. Nezaposlen delavec je poleg tega upravičen dobivati za vsakega otroka pod 18 leti po 2.50 dolarja na teden, toda največ za dva otroka. Tako da najvišja brezposelna podpora lahko znaša na teden 35 dolarjev (ako sta dva ali več mladoletnih otrok v družini).

Po novem zakonu ne more dobiti te podpore delavec, ki je zapustil delo ali ki je z vzrokom bil odpuščen! Še več, tak delavec ne more biti več upravičen do brezposelne podpore, dokler ne dela najmanj 20 tednov.

Po novem zakonu je od brezposelnega zahtevano, da aktivno išče delo. To pomeni, da ga na uradu za brezposelne podpore, kjer se mora vsak teden zglašati, lahko izprašajo, v katerih tovarnah je iskal delo.

Po novem zakonu je uprava za brezposelno zavarovanje po nekaj tednih delavčeve brezposelnosti upravičena zahtevati, da delavec sprejme delo, ki morda ni v skladu z njegovim poklicem, oziroma je po svojem značaju dosti nižje od njegovega poklicnega dela, oziroma njegove izvežbanosti. (Če bi se komu to zgodilo, svetujemo, naj v nobenem primeru ne odkloni nasveta, ki mu ga da urad in naj gre tja, kamor bi ga urad poslal. — Delodajalec tako ne bo sprejel delavca, ako za dotično delo ni sposoben. — Ako bi ne sledili uradovemu navodilu, bi izgubili pravico na brezposelno podporo. — Ako pa delodajalec delavca ne sprejme na delo, pa pravice do brezposelne podpore ne izgubi!)

Kako naj torej delavec v primeru brezposelnosti ravna?

1. Če ste en teden brezposelni ali če v teku tedna zaslužite manj kot 30 dolarjev, se morate osebno (s seboj vzemite izkaznico o zavarovaju — social security card), ali pismeno (ako se osebno ne morete) prijaviti na urad za brezposelne podpore (Bureau of Unemployment Compensation, 1242 W. 3 St., Cleveland—malo dalje od Public Square). — Toda zapomnite si: brezposelno podporo za določen teden lahko dobite le, ako ste se v dotičnem določenem tednu prijavili na uradu. — Na uradu za brezposelne podpore se prijavite tudi v primeru, če bi vam delodajalec ne dal posebnega listka, iz katerega je razvidno, da je vaš odpust posledica pomanjkanja dela, oziroma v okviru splošnih odpustitev podjetja (takozvani layoff).

2. Prijavljajte se na uradu v vsakem tednu brezposelnosti, oziroma v vsakem tednu, v katerem zaslužite manj kot 30 dolarjev, — le tako boste dobili podporo za vsak teden brezposelnosti. Če se v kakem tednu ne bi prijavili, potem za tisti teden ne boste dobili brezposelne podpore.

3. Če dobite delo, potem morate na vsak način v dotičnem tednu, ko boste začeli delati, to sporočiti ali osebno ali s poštno dopisnico na urad za brezposelne podpore (Bureau of Unemployment Compensation, 1242 W. 3rd St., Cleveland, Ohio). V primeru pismenega sporočila ne pozabite na dopisnico zapisati številko zavarovalne izkaznice (Social Security Card).

4. Če vas urad pošlje na kakšno delo, pojdite tja in uredite z delodajalcem. Lahko se tudi predhodno posvetujete z vašo unijo, ako ste njen član.

5. Ako bi se selili iz ene države v drugo, se za brezposelno podporo lahko prijavite v vsaki izmed 48 držav U.S.A. in tudi v Kanadi. — Toda v nobenem primeru ne boste dobili podpore, ako jim ne poveste, oziroma če zahtevajo, ne dokažete, da iščete delo!

Ako kdo želi pojasnilo na kakršnokoli vprašanje iz delavskega zavarovanja, se lahko obrne na Ameriško Domovino, ki bo skušala vsako vprašanje odgovoriti. I.J.S.

GORIŠKE VESTI

Prva slovenska proslava Marijinega leta

Zadnjo nedeljo lanskega leta smo praznovali zaključno proslavo dvestoletnice goriške nadškofije, letos pa smo na isto nedeljo nadvse slovesno praznovali začetek Marijinega leta. Goriška stolnica se je v nedeljo popoldne napolnila s slovenskimi verniki iz mesta in podeželja. Združeni cerkveni pevski zbori iz vse Goriške so nam skupaj z zborom prof. Fileja in zborom Dekliške Marijine družbe priredili krasno uspel koncert božičnih pesmi. Prej še je imel govor o pomenu Marijinega leta č. g. Mirko Mazora, ki je s svojo lepo in pesniško besedo navdušil vsa srca za nebeško Mater. Za tem govorom ni bila nobena pesem bolj prikladna kot Vodopivčeva Imakulata. Sledil je nato koncert naših najlepših božičnih. Združeni mešani zbori so nam zapeli štiri, nato še moški zbori tri božične. Po litanijah z odpevi je bila slovesna zahvalna pesem, nato so nam pevci za zaključek zapeli še Premrlovo: Marija, dobrotno nam ohrani rod. Verniki so bili nadvse navdušeni nad lepim petjem in mnogi so odhajali s solzami v očeh in v najlepšem božičnem razpoloženju. Združene pevske zbore je vodil prof. Mirko Filej ob spremljavi organistke gdč. Lojzke Bratuževe.

Božične praznike smo lepo praznovali. Imeli smo izredno lepo, čeravno mrzlo vreme. Slovenske polnočnice pri Sv. Ivanu se je udeležilo mnogo goriških vernikov, kakor tudi prve božične slovenske maše v goriški stolnici, kjer nam je dekliški zbor Marijine družbe nadvse lepo prepeval. Tudi zbornice v goriški stolnici so bile lepo obiskovane in naše lepe adventne pesmi so nas najlepše pripravile na božič.

V Italiji razdelili 27 "Nagrad za dobrote"

Kot vsako leto tako so tudi letos pred božičnimi prazniki podelili v Italiji posebno nagrado osebam, ki so se odlikovale v preteklem letu s svojimi dobrimi dejanji. Komisija, katero so sestavljali priznani pisatelji in javni delavci je letos razdelila 27 nagrad imenovanih "Nagrade za dobrote."

Prvo ime na spisku 27 nagrajenih je ime Alojzija Kocjančiča iz Doberdoba. Obrazložitev njegove nagrade sestoji v nekaj vrsticah, v katerih je povedano, kako je Kocjančič, čeprav v skromnih možnostih, 5 let vzdrževal nekega gluhonemega, ki je pred časom umrl. Po njegovi smrti pa je Kocjančič sprejel v oskrbo dve dekleti in ju vzgajal, kot bi bile njegove hčerke. Alojz Kocjančič je zatorej bil nagrajen z nagrado, ki vsebuje "Zvezdo dobrotnico" ter 100,000 lir.

TRŽAŠKE VESTI

Nobenih novih naročil za tržaške ladjedelnice

Stanje tržaške ladjedelniške industrije in zlasti vseh obratov GRDA postaja vedno bolj kritično. To žalostno dejstvo priznava tudi zadnje poročilo tržaške industrijske zbornice. Ladjedelnice so n. pr. v mesecu oktobru izkoristile komaj 50% naprav. Položaj pa nikakor ne dovoljuje upov za izboljšanje. V naročilu imajo le malo ladij. Če izvzamemo vojna leta tržaške ladjedelnice niso še bile v slabšem stanju kot danes. Kriza ladjedelnic se poleg tega odraža na vso ostalo malo in srednjo industrijo in je eden izmed glavnih vzrokov za vedno ostrejšo brezposelnost, padec kupne moči in poslabšanje socialnega položaja tržaškega prebivalstva.

1550 Tržačanov v nedeljo v Sežani

Že delj časa je vse komunistično časopisje vabilo Slovence na skupno proslavo dneva ILA v Sežani. Pogoji so bili kaj ugodni, zato ni čuda, če se je za ta izlet priglasilo 1550 Tržačanov. Kljub burji dežju in hudemu mrazu so prekoračili mejo, da izročijo darove edinicam JLA. Posebno so se odlikovale vasi škedenj, Kolonkovec in Žavlje, Barkovlje, tržaški okraj Sv. Jakob, Prosek in vse zgoniške občine, Repentabor, Padriče in Trebče. Podarili so vojakom lepo vezane zastave, radijske aparate, namizne tenise, nogometne žoge, južno sadje in šopke cvetja. Barkovljanski pevski zbor jim je priredil koncert.

Tržaška ladja "Francesca" eksplodirala pred Šibenikom

Dne 22. dec. je v šibeniških vodah, kamor se je vsled hude burje zatekla, eksplodirala 286-tonska ladja "Francesca," vpisana v tržaški pomorski register. 5 minut po eksploziji se je ladja potopila. Pri tem so bili trije mornarji mrtvi, več pa ranjenih. Ranjence je pobrala ladja "Latinia" in jih odpeljala v šibeniško bolnico. Ladja je bila namenjena iz Benetk v Brindisi in se je vsled silno slabega vremena hotela zateči v šibeniško luko. Vzroki nesreče niso še pojasnjeni.

Tržaški avditorij

Tržaški avditorij v zadnjem času dobro zastopa. Po večini so to predstave SNG, ki se je zadnji čas izkazala s Nušičevo komedijo "Narodni poslanec." V nedeljo je v Avditoriju gostovala ljubljanska Glasbena Matica. Priredila je obsežen koncert umetnih, največ pa narodnih slovanskih pesmi.

Dedek "Mraz" že obiskuje naše otroke

Že so na sporedu obiski dedka Mraza po vseh tržaških slovenskih vaseh. S to pogansko navado bi hoteli zabrisati v nedolžnih srcih naših malčkov priljubljeno podobo sv. Miklavža, novoletna jelka pa naj bi otrokom nadomestila Jezuščkova darila. V koperskem okraju so za novoletno jelko pripravili otrokom nad 10,000 daril. Vendar vse te ceremonije se med našim ljudstvom ne bodo udomačile. Preglobоko je v svojih čustvih in v svoji religioznosti, da bi moglo kar nenadoma pozabiti na tisočletna izročila pradedov, na ljubke jaslice, Jezuščkovo drevesce in vso milino božične noči. Dedek Mraz in novoletna jelka bosta pustila otroška srca prazna in ko bodo še darovi izginili, bo izginil tudi spomin nanje.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

16. Završetek verskih bojev. — Izgon protestantskega plemstva. — Druga vojna z Benečani.

Zaman so katoliški stanovi ugovarjali takim stroškom. nako so plačevali iz deželne blagajne poslanstva v verskih zadevah in celo posameznim protestantskim plemičem podarili do 10.000 gld. Vsi ugovori in opomini katoliških stanov so bili zaman. Mnogo let so se volili le evangeljce za deželne odbornike in davkarje, zato naj pridejo sedaj katoličani na vrsto za ta mesta, da bodo mogli vpeljati boljše gospodarstvo in poplačati dolgove, ki obtežujejo deželo. — Spomenica za enkrat ni imela uspeha, vendar je sklenil deželni zbor že prihodnje leto, da se v odbor volita po dva katoliška in dva evangeljska plemiča. Škof Hren je tudi dosegel, da so mesto odpravljenih pleterskih kartuzijanov smeli jezuitje kot njihovi nasledniki v posesti samostana poslati enega zastopnika v deželni zbor.

Ker so bili odposlanci mest in trgov zdaj glavna opora katoliške stranke, zato se je škof Hren s posebno vnemo potegoval za njihove pravice, tembolj ker je bil tudi sam meščanski sin. Ko je hotelo plemstvo mestne in trške zastopnike omalovaževati, jih preziralo pri glasovanju v deželnem zboru in odsekih in ni hotelo zabeleževati njihovih glasov v zapisniku, je sestavil Hren leta 1604. vzajemno z vicedomom Filipom Kobencljem obsežno pritožbo na nadvojvoda, v kateri se je krepko potegnil tudi za trgovske in obrtne koristi mest in trgov.

Najprej škof omenja kmetsko trgovino (Gauhandel), ki je v veliko škodo mestom in trgom. Njihovi zastopniki so na mnogih deželnih zborih zahtevali, da se odpravi, toda mogočni gospodje pl. Turn so to zabranili. Šele po katoliški reformaciji je doseglo prej razcepljeno meščanstvo z združenimi močmi, da je nadvojvoda odpravil trgovino po kmetih. Sedaj pa deželani ovirajo izvršitev te naredbe in ne puste, da bi se razglasila po njih sodiščih, svojim podložnikom pa dovoljujejo trgovati. Zato propadajo mesta in trgi, kar se je opazilo pri reformaciji zlasti na Dolenjskem, v Novem mestu, Višnji gori, Metliki, Kostanjevici, Mokronogu, Črnomlju, Žužemberku. Včasih polovica mesta stoji prazna in brez stanovalcev. Druge hiše in utrdbe razpadajo in se rušijo, ker so mesta navezana edino na trgovino.

Zato je treba trgovanje po kmetih popolnoma odpraviti. — Pa tudi kupčijo s surovim in neobdelanim železom je treba prepustiti mestom in gledati na to, da kladva in fužine, zlasti Buccelenijeve na Jesenicah, svoje železnine ne izvažajo same iz dežele, ampak jo spravljajo v Ljubljano ali druga mesta in tu prodajajo. Mesta se v svoji edini življenjski stroki ne smejo zapostavljati tujcem. — Dalje zahteva spomenica izboljšanje trgovskih cest in prelazov, varstvo meščanskega imetja pri rubežni zaradi davkov in meščanskih pravic v deželnem zboru, ki jih plemstvo svojevoljno omejuje. Pred reformacijo so dobili meščani večkrat stanovske službe, n. pr. davkarja, ki se jim že dolgo odrekajo. To pravico zahtevajo meščani in tržani nazaj.

Stanovi so škofu Hrenu to pritožbo silno zamerili. Posebno jih je zadelo v živo, ko je v njej omenil tudi njihovo nasilno postopanje ob času protireformacije v Loki in na Bledu, ki je bilo naperjeno proti deželnemu knezu.

Položaj se je še poostril, ko je reformacijska komisija začela strogo terjati povračilo nekdanjih cerkvenih posestev. Postavila se je na cerkvenopravno stališče, de se cerkveno zemljišče ne more veljavno niti prodati, niti zastaviti brez dovoljenja višje cerkvene oblasti. Tem manj se morejo lastniki sklicevati le na dolgotrajno mirno posest. V dobi luteranstva je prešlo mnogo cerkvenih posestev v roke svetne gospode, katera vsa je sedaj reformacijska komicija terjala nazaj in nalagala njih posetnikom denarne globe. Prizadeti plemiči so bili vsled tega zelo razburjeni in se pritožili pri nadvojvodu, češ, da jim komisija krati pravice, ker spadajo tožbe o plemiških posestvih pred plemiško sodišče (1605).

Dasiravno je nadvojvoda njih ugovor zavrnil, se je vendar še stvar pletla naprej v deželnem zboru in raznih odsekih. Vse pritožbe, kar so jih imeli zoper škofa Hrena, so zdaj spravili na dan. Predsednik deželnih odbornikov baron Herbart Turjaški mu je očital, da se je nedavno v Kranju izjavil vpričo mnogih oseb: preje noče položiti glave k počitku, da bodo vsi lutrovski gospodje in vitezi pregnani iz dežele, kar se bode zgodilo že v treh mesecih. Tudi je spravil v razgovor Hrenovo spomenico v zadevi mest in trgov, ki je očitala stanovom veleizdajske namere. Ker stanovi s pritožbami pri vladarju niso nič opravili, so se maščevali nad škofom s tem, da so ga izključili iz sej deželnega zbora za toliko časa, dokler jim ne da zadoščenja. Šele nadvojvoda je spor poravnal (1608).

Hren je dobro vedel, da so plemiči še vedno močna opora luteranstvu v deželi, in da je delo le na pol storjeno, ako se ta zadnja evangeljska postojanka ne premaga. O tem ga je dovolj poučil počasni napredek katoliškega verskega življenja v nekaterih krajih in med odličnejšimi sloji prebivalstva. Iz zapisnikov in poročil reformacijske komisije posnamemo. da so imeli evangeljski plemiči na svojih gradovih vzgojitelje, ki so bili izšolani predikanti in opravljali to službo pri grajski družini, kakor so nekateri oskrbniki (Pfleger) isto službo vršili pri podložnih kmetih. Pa tudi vnanji pridigarji so prihajali v deželo. Predikant Ivan Dax, nekdaj učitelj v Kranju, je 1. 1609. bival pri Juriju Gušiču na Poganicah, hodil od tod k drugim protestantskim plemičem po noči celo v mesto Kranj.

(Dalje prihodnjič)

—o—

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Dr. Ivo Černe **August Kollander**

DOPISNA ŠOLA DRŽAVLJANSTVA

Kot dvojni dopis 7-8. izide v soboto 9. jan. s sledečo vsebino: Odgovori na vprašanja 51-60 z izgovarjavo. Kot vzorec ameriških samoupravnih mest diagram mestne uprave. Clevelanda, statistični splošno zanimivi podatki mesta, vključno na svetu edinstveno ustanovo Kulturnih vrtov narodnosti, pojasnila o mestni upravi, angleška vprašanja. 4 dopisi en dolar. Vsa pisma na naslov:

DR. IVO ČERNE — 1421 E. 53 St. — Cleveland 3, O.

Tel.: UT 1-9413

J. B.:

Domovina v pismih in listih

Hvaležnost

Smo mnogi tako ukrojeni, da delamo dobro v pričakovanju zahvale, izrazov hvaležnosti od onega, ki smo mu pomagali. To je človeško in se ne more vzeti za zlo. Seveda pa pri tem dobro vemo, da delamo dobro in pomagamo siromakom zaradi ljubezni do bližnjega, "kjer je On nas prej ljubil." Nauk in vzgled nam je bil dan od Boga — človeka. Človeško in razumljivo je, da z velikim veseljem beremo zahvalo, ki potrdi prejem poslanega zavitka. Tako pismo nam pa tudi najbolje razodene, kako so ljudje v resnici potrebni pomoči:

"Ni bil nikoli moj namen, da bi bil Ti zaradi mene in mojih otrok finančno prizadet, ampak sem mislil tako, da bi Ti v krogu svojih znancev organiziral, da se zberejo kake stare obleke in perilo. Mi vsi, t. j. vseh šest članov moje družine, nosimo že danes skoraj dnevno eno ali drugo stvar, ki je bila prispela v Tvojih paketih. Večji fant nosi hlače, trenchoat itd, hčerka zimski plašč, žena obleko, manjša dva prikrojene hlače in predelan plašč, jaz sam hlače in jopič itd. Skratka dnevno se Te spominjamo, ko se oblačimo in ko se slačimo, ko drug na drugem opazimo del amerikanskih oblek. Vse to je za nas take neprecenljive vrednosti. Vedi, da vsega tega nikoli ne bomo pozabili in tudi ne moremo pozabiti."

Tako pismo nas gotovo razveseli in nam da nove vneme, da z delom pomoči nadaljujemo, čeprav nas mnogi odgovarjajo, češ da ni tolike potrebe. Saj se dobe med onimi, ki so šli v stari kraj taki, ki pravijo, da ljudje amerikanske obleke niti ne nosijo in jim leži v omarah, da imajo lepe pokojnine pet tisoč dinarjev in tudi čez tako, da ni več treba pošiljati pomoči v Jugoslavijo. Ali taki pristaši Tita in njegovih komunistov res mislijo, da koristijo komunistični stvari, če skušajo na ta način zavreti pošiljanje pomoči siromašnim ljudem v Jugoslavijo? Kdor bere komunistične liste, lahko sam vidi iz njih, koliko se komunisti opravičujejo, da življenjski standard še niso uspeli tako dvigniti, kot so planirali.

Kakor so navajeni

Izvršni svet republike Slovenije (vlada) je sklenila, da odvzame 76 trgovskim podjetjem njih fonde, češ so ti fondi nastali z izkoriščenjem izrednih razmer ob lanski suši in da fondi presegajo redne potrebe poslovanja. Odvzeto je bilo 76 trgovskim podjetjem 841 milijonov dinarjev in gre potem ta denar za investicije po posebni uredbi zveznega izvršnega odbora od 12. avgusta. Največje fonde je vlada odvzela tem-le podjetjem:

Slovenija — les 195 milijonov,

Slovenija — Impeks 140 milijonov,

Gosad 105 milijonov,

Kontinental Eksport 50 milijonov,

živila 45 milijonov,

Slovenija — vino 41 milijonov.

Kakor so se navadili, tako nadaljujejo. Vzemi, kjer je. Pa bo kmalu tako, da nikjer ne bo nič. Do tega bo mojstersko komunistično gospodarstvo pripeljalo, do polnega poloma. Zaenkrat seveda voz še gre, ker Zapad pomaga. — Ni dvoma, da podjetja, ki so jim bili fondi odvzeti, ne bodo imela v bodoče veselja, da bi dobro gospodarila, ker se bodo končno vprašala, za koga naj se trudijo. Ali za tisto vlado, kjer se ne ve nič, kam gre denar? Imajo taka podjetja še drugo pot, da namreč povišajo plače svojim uslužbencem preko povprečnih delavskih in uslužbenskih plač. Toda pri tem odpade tako velik del za davke, da se taka povišanja prejemkov delavcev in uslužbencev ne izplačajo. (Poročilo o odvzemu fondov je prinesla Ekonomska politika). Ožja republika Srbija je pobrala trgovskim podjetjem takih fondov za 3,329 milijonov din, Avtonomna oblast Vojvodina 586 milijonov din, Kosmet pa nič.

Velika skrb dobrodelne organizacije

Ljubljanski "Gospodarski vestnik" je prinesel poročilo: "Amerikanska organizacija CARE nam je ponudila, da bi pomagala plasirati naše blago v ZDA. Zastopniku te organizacije, ki je te dni obiskal Ljubljano, smo sporočili, da bi želeli plasirati na amer. tržišču razen blaga, za katerega že imamo stalne odjemalce, še marmelado, džem, vino, žganje, likerje, proizvode domače obrti, usnjeno galanterijo, trikotažne in pletilne izdelke, dežnike, frontirke, usnje." Dvomimo, da bo taka pomoč komunističnemu gospodarstvu pomagala na noge.

Obrniki morajo izginiti

Jugoslovanski komunisti so zgrabili eno odrešilno in — po njihovem — originalno misel: vse gospodarstvo v roke delavskih kolektivov ali "neposrednih proizvodnikov." Sedaj izdelujejo celo vrsto zakonov, kako se bo potem gospodarstvo na temelju delavskih kolektivov vodilo. Tako izdelujejo tudi načrt uredbe o obrtništvu. V obrtnem sektorju se bo "eksploatacija popolnoma odpravila." Kdor ima namreč najeto tujo delovno silo, jo nujno eksploatira, izrablja. Zato bo odslej zasebni obrnik samo tisti, ki dela sam, brez vsake tuje pomoči. Čim pa ima najeto tujo delovno silo, tedaj mora nastopiti "kolektivno upravljanje s podjetjem in javno polaganje računov. "Med najete delavce spadajo tudi vajenci. Torej če ima obrnik le enega vajenca, je s tem njegovo podjetje postalo kolektivno podjetje, ki ga potem vodita dva: mojster in vajenec. Obrtništvu je torej v Jugoslaviji odzvonilo. Kdo bo še vodil malo obrtniško delavnico kot kolektivno podjetje! Saj bi moral imeti posebno pisarniško moč, da bi bila v vsem na tekočem z oblastmi: plačni fond, davek na poslovni promet, amortizacija in fondi, obresti za osnovni kapital itd. Gospodarstvo kolektivov je menda najbolj zamotana stvar na svetu in si bodo jugokomunisti še dolgo lomili na tem glave, — dokler se gospodarstvo ne bo polomilo.

Strašno osiromašenje

Preko 450 pisem je nakopičenih — čakajo rešitve. Kaj je glavna tožba v vseh? V času okupacije so ropali, požigali in delali silo ljudstvu okupatorjevi vojaki na eni in komunisti na drugi strani. Veliko vasi je bilo požganih, številne kmetske družine oropane vsega premoženja, med tem tudi obleke. Veliko družin je zgubilo vsled komunističnih pokoljev vso moško delovno silo, ostale so vdove s številnimi otroki, katerim pa komunistična oblast ne priznava nobene pravice do socialne pomoči, kakršno imajo vse partizanske vdove in otroci. — Izmed 100 in 100 pisem samo eno: "Če bi bili še bratje živi in oče, bi kaj za nas skrbeli, tako pa je nam strašno hudo. Mama so tudi vedno bolehni in žalostni. Živež moramo še dokupovati, da se preživimo. Obleke in obutve si ne moremo nič kupiti. Nimamo kaj prodati in je tudi predraga. Sedaj bo zima in nimamo, kaj bi oblekli in obuli." — Tako piše hčerka vdove, ki je ostala s 6 otroki sama.

—o—

ZAPOZNELO PRIZNANJE — Po 17 letih vsekava kipar imena olimpijskih zmagovalcev v stadionu v Garmisch-Partenkirchenu. Olimpijske igre so se vršile tam l. 1936.

LJUBKA ŽIVALCA — V Marsalis živalskem vrtu v Washington, D. C., so nedavno dobili nov prirastek, to je pet dni stari Muntjac, ki sicer živi v Indiji in na Kitajskem. To je najmanjša žival iz družine srn. Skodelica s krožnikom nam pove, kolikšen je mladič. Ko žival doraste, doseže velikost zajca.

Potresi so huda nadloga nekaterih dežel

Potres v Grčiji nas je neprijetno opomnil, da planet, ki na njem živimo, še zdaleka ni miren. Statistike kažejo, da zaznamujejo seizmografi po vsem svetu na leto, rad 3000 večjih ali manjših potresov. Na drugi strani pa nam kaže nedavni primer Paracutina, mehiškega vulkana, ki je v enem letu zrasel 900 čevljev z ravnega polja, še drugo vrsto premikanja zemeljske skorje.

Vsa sreča je, da večina vulkanskih izbruhov in potresov ni nevarnih. Nekateri teh naravnih pojavov celo pomagajo človeku. Podzemeljsko vulkansko paro v Italiji na primer izkoriščajo za pridobivanje električne energije. Tudi na Novi Zelandiji bodo najbrž v kratkem začeli uporabljati isti vir energije za proizvodnjo težke vode.

Med najmočnejše potrese, kar jih je bilo, spada lizabonski iz leta 1755. Takrat je bilo ubitih rad 50,000 ljudi in potresne sunke so čutili po vsej Španiji in Portugalskem, v Južni Franciji ter celo v Severni Afriki. Trije silovito močni, nenadni potresni sunki, ki so imeli središče na morskem dnu, so odplavili vso vodo iz pristanišča; ta je nato vdrla nazaj in z velikanskimi nad 40 čevljev visokimi valovi preplavila vso obalo.

Tudi mesinskega potresa leta 1908 na Siciliji in potresa v Ošimi na Japonskem leta 1923 ljudje najbrž še dolgo ne bodo pozabili: Oba sta povzročila mnogo žrtev. Pri mesinskem je bilo ubitih 100 tisoč ljudi, to je polovica vseh prebivalcev Mesine, drugega pa imajo za največjo naravno nesrečo našega stoletja. Med potresom v Ošimi je bilo ubitih 99,300 ljudi, ranjenih 103,700, izginilo pa jih je skoraj 50,000. Po tem potresu, katerega podmorski epicenter je bil 35 milj daleč od obale v zalivu Zagami, so znanstveniki ugotovili, da se je morsko dno na tistem kraju precej izpremenilo. Ponekod se je dno dvignilo nad 1300 čevljev visoko, drugje pa se je zopet ugreznilo za več kot 2000 čevljev.

Glede na silovitost potresnih sunkov pa je bilo le malo potresov, ki bi jih bilo mogoče primerjati z potresoma v Asamu v Indiji leta 1897 in 1950. Pri prvem potresu je sunek porušil in močno poškodoval vse zgradbe na površini, ki je dvakrat večja od Anglije; pripovedovali so, da so tla na Shillongu valovila, kot da bi bilo pod nogami morje. Pri drugem potresu, katerega sunek je trajal skoraj pet minut dolgo, pa so ostale od bližnjih gorovij, visokih do 11,000 čevljev, same gole skale; vsa zemlja je v velikanskih plazovih zdrčala z gora v doline.

O vzrokih potresov so znanstveniki danes prilično na jasnem; pri tem imajo svoj delež visoka gorovja, ki z velikansko težo ponekod pritiskajo na pod njimi ležeče zemeljske plasti. Hkrati pa vplivajo na nastanek potresov tudi premiki zemeljskih plasti, rušenje skalnatih sten, plima in oseka, silna deževja, ognjeniki; toda to so le manjši vzroki za nastanek potresov. Na severni polobli, zlasti pa v Britaniji, kjer ni visokih gorovij, nastajajo potresi redno zaradi tega, ker se širijo celi zemeljski predeli, ki so bili včasih pokriti s skorjo večnega ledu in ki se danes vedno bolj pomika proti severu.

Glavni vzrok vseh velikih potresov je ohlajanje in krčenje naše zemlje. To je v velikem delu tudi odgovorno za postanek gora.

—o—

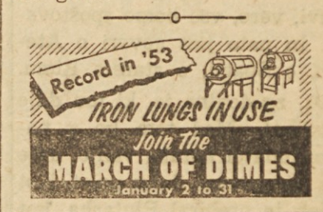

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 2 družini (Duplex) 6 in 6 sob, polna klet pod vsako, zimska okna, 4 garaže. Lastnik prodaja za $15,700. Na 1125 Norwood Rd. EX 1-4388. (5)

Gospodinja

Išče se ženska za lahko hišno delo; lahko je novonaseljenka. Dobra plača, svojo sobo in kopalnico. V Shaker Heights. Kličite SKyline 1-1872. (3)

Soba se odda

Opremljena soba se odda poštenemu fantu na 920 E. 73 St. (5)

Soba se odda

Opremljena soba se odda enemu ali dvema poštenima fantoma. Kličite po 5. uri EX 1-2773. (5)

Soba in garaža

Opremljena soba se odda moškemu. Garaža na razpolago. Si lahko tudi kuha. — Vprašajte na 1171 E. 58 St., EX 1-0184. —(4)

Iščemo žensko

Iščemo žensko, da bi bila tovarišica naši materi. Kličite EX 1-3431. (5)

Štirisobno stanovanje se odda

Štirisobno opremljeno stanovanje s kopalnico in vsemi pritiklinami se odda v najem na 5516 Carry Ave. Naslov v uradu lista.

KADAR NAMERAVATE KUPITI ALI PRODATI HIŠO, TRGOVINO pokličite za zanesljivo in točno postrežbo:

JOHN ROŽANCE

LAKELAND REALTY CO.

15604 Waterloo Rd. KE 1-6681

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.

KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Clevelnad.

Emil Ludwig:

NAPOLEON

ZGODOVINSKI ROMAN

DRUGA KNJIGA

HUOOURNIK

Dogajajo se tudi vstaje in upori: duhovništvo in plemstvo, agenti vladarjev hujskajo posamezna mesta k odporu. Toda kdor in kar se v zavojevanem ozemlju dvigne zoper novega gospoda, se brez usmiljenja ustreli alli požge. Toda to so vedno redkejši pojavi, kajti v mestih se posreči inteligenci uvesti v meščanstvo novi red, ki se bujno razvije. Vojskovodja razume Italijana v njegovim jeziku, kar je nov vzrok njegovih uspehov, ujeti zna njegove besede, primere, zgodovinska imena, njegov stari patos: "Narodi Italije! Francoska armada prihaja, da bo zdrobila vaše verige! Francija je prijateljica vseh narodov. Zaupajte! Imetje, nravi, vero, vse bomo spoštovali! In nato jim govori o Atenah, o Sparti, o starem Rimu.

Da, zgodovina je, ki mu daje navdiha! Med tem ko z naglimi udarci koraka vanjo, daje ona njegovemu duhu polet. Kot deček je prebiral Plutarha, kot poročnik zgodovino vseh časov, zdaj izkorišča to znanje vsak trenutek. Ker mu je za vsako izmed teh pokrajin znano, kdo jo je nekoč vladal, ker razume postanek teh vlad, ki jih odstavlja, zna vsako pokrajino obravnavati drugače.

Ker ima neprestano pred očmi ovekovečene postave, ki jih hoče doseči in preseči, gleda na vsako svoje dejanje takoj zgodovinsko in sugerira isto čuvstvo svoji armadi, tej deželi, — da, celo Evropi. Prav te prve zmage, s katerimi je prav za prav odločil samo večje spopade, je z besedo takoj povzdignil v bitke, bitke pretvoril v zgodovino in dosegel polovico učinka z besedo. Vedno sugerira deželam, da so osvobojene, in vojakom, da so vse storili sami in sami zase.

"Vojaki!" jim kliče v Milanu. "Kakor hudournik ste planili z apeninskih vrhov . . Milan je vaš . . Mi smo prijatelji vsem narodom, zlasti pa potomcem Bruta in Scipia in vseh mož, ki so naši vzorniki. Zgradimo zopet Kapitol, dvignimo zopet na njem kipe junakov, prebudimo zopet rimski narod, ki je ohromel v stoletjih hlapčevstva: to naj bo plod vaših zmag, zanamci bodo strmeli! Vam je bila odmenjena nesmrtna slava, da ste dali najlepši evropski zemlji novo obličje . . . Nato se boste vrnili k domočim ognjiščem in vaši sodržavljani bodo kazali na vas in bodo govorili: "Ta je bil v italijanski armadi!"

Kdaj je kak vojskovodja pozival čete in narode, sodelavce in sovražnike s tako navdušenimi zvoki! Kdo je znal pred njim vplivati na fantazijo namesto na pokorščino, kakor je znal on! Že pri Arcoli kliče svojim četam: "Ali ste strahopetci ali zmagovalci izpred Lodija!" Čez nekaj mesecev jih bo zopet razvnemal z zmago pri Arcoli. "Prestopili smo Pad, pričenja se druga vojna," piše direktorjem. In ko stilizira s popolno umetnostjo vsako svoje poročilo v Pariz, poroča sicer vedno resnico, toda že v kovani obliki, ki živi in se razvija, čim jo vlada izroči časopisju, odkoder prodre v inozemstvo.

Bonaparte je dopolnil z lastnim peresom, kar je priboril njegov meč.

III

"Prejel sem Vašo mirovno pogodbo s Sardinijo. Armada jo je odobrila."

Groza prešine pri branju tega stavka direktorjem ude: močnejša, nego je bilo veselje nad vsemi zastavami, ki so se nakopočile v Parizu. Kdaj se je kak general drznil tako govoriti s svojo vlado! "Za to pismo bi bilo treba mladaga junaka ustreliti!" — vpijejo nasprotniki. Toda ime njegovih zmag, zavojevanje Lombardije mu je že ustvarilo v ljudstvu položaj, da se ga ne sme nihče dotakniti. Zadnjič, ko je prišel vladni komisar, njegov korziški Saliceti, v taborišče, mu je prestrigel besedo in je kar sam podpisal premirje s Sardinijo. Ko so mu hoteli pri tej njegovi prvi diplomatski preizkušnji nekaj odmešetariti, je potegnil uro iz žepa, navedel uro svojega prihodnjega napada in svetoval, naj se stvari pospeše, kajti "lahko se primeri, da bom kako bitko izgubil.

Nikoli pa ne boste doživeli, da bom zaradi prevelikega zaupanja izgubil kako minuto." S tem premirjem je vzel prvemu kralju državo. Zdaj se samovoljno pogaja z vojvodami, s Toskano. Ali ne bo prihodnjič sam pričel pogajanj s papežem? Kaj je storiti s tako nevarnim zmagovalcem?

Pošljimo mu sopoveljnika, si mislijo direktorji in se smehljajo. Deli naj poveljstvo s Kellermannom, Saliceti naj prevzame politiko: ta odredba ga zadene v Lodiju dan po bitki.

To je prva nesnična bitka, ki jo je dobil; naskočil je s strahovito slepitvo in z drzno operacijo most preko Adde in pobil prestrašene Avstrijce. Zmagoval bo v mnogo večjih bitkah, za zgodovino njegove duše pa ni bolj pomembnega dneva.

Kajti po tej, ki je odločila prvi del njegovega pohoda, mu vrgla pri majnih izgubah velik plen, mu odprla po kratkem enournem boju na mostu vrata v deželo in ga naredila za gospoda v nji: ta večer čuti Bonaparte prvič v življenju, kako se mu temni načrti in svetla vojaška dejanja, kako se mu sanje in resnica strinjajo v eno, — in tako se dvigne v njem zavest o lastnih močeh do možnosti, ki jim ni meja.

Takrat prvič razklene svoje ustnice, da spregovori o svojih smotrih, in pravi prijatelju Marmontu: "Čutim, da so mi odmerjena dejanja, o katerih se živečemu rodu niti ne sanja." In kesneje, v velikem pregledu svojega življenja: "Šele na večer pri Lodiju sem se pričel smatrati za posebnega človeka, šele takrat me je prevzelo stremljenje, izvršiti velike stvari, ki so dotlej zaposljevale moje možgane samo kot sanje."

V tem razpoloženju ga zadene pariška odločitev. Kako? Imeti pred notranjim očesom cele kotinente — in deliti poveljstvo s Kellermannom? S trdo stisnjenimi ustnicami hodi po sobi sem in tja, nato narekuje vladi pismo:

"Če mi boste metali na pot vsake vrste zapreke, če hočete narediti moje korake odvisne od sodbe komisarjev . . potem ne pričakujte nič dobrega več od mene . . . Tu je potrebno neomenjeno zaupanje do vojskovodje. Če nisem jaz pravi, bom brez ugovora skušal na kakem drugem mestu doseči vaše spoštovanje. Vsakdo se vojskuje po svoje. General Kellerman ima več izkušenj in bo bolje opravil; skupaj pa bova opravila slabo.

Domovini morem služiti samo, če mi popolnoma in do kraja zaupate. Čutim, da je za to pismo potreba mnogo poguma. Kako lahko bi me bilo obdolžiti, da sem častihlepen in ohol! Toda moral se mvam razkriti svoja čuvstva. Jaz ne morem delaovti z možem, ki se smatra za prvega vojskovodjo v Evropi. Sicer pa je slab general boljši od dveh dobrih. Vojskovanje je nekaj podobnega kakor vladanje: to je stvar takta."

Kakor videti, ne pride temu vojskovodji niti od daleč na pamet, da bi se komu umaknil. Če bi Pariz vztrajal pri delitvi poveljstva, ali ne bi lahko svojeglavo korakal naprej, zmagoval s svojim talentom, nato pa obrnil fronto proti Franciji in kot kondotiere odstavil vlado? Zato Pariz rajši ne vztraja; direktorji bero, se smehljajo in popuste. Po tej prvi, neopazni zmagi nad vlado se Bonaparte čuti gospoda. Odslej ravna v bistvu kakor kralj, ki je svoj lastni vojskovodja. Vendar izsiljuje dopolnitve, čete in potrebne ukrepe le z neprestanim zaklinjanjem; zato piše svoja poročila še mesece in leta v podrejenem tonu; in svetuje: namestu da bi grozil. V resnici pa ravna odslej, kakor da živi v onem sultanskem orientu, kamor ga vleče njegov zapovedujoči značaj.

Pariški kurir je odpravljen, njegov prvi "ne" je na poti. Še nemirna noč v taborišču in jutri vkorakamo v Milan.

V vsem posnema rimskega triumfatorja: najprej ujetniki, samo da niso vklenjeni, kakor so bili nekoč, nato 1000 konjenikov. Meščani, ki so vajeni sijajnih uniform, strme nad zanikarno obleko, nad zgaranimi kljuseti, nad izčrpanimi glavami, strme nad malim, drobnim možem na neznatnem belcu, nad utrujenimi obrazi njegovega spremstva: kako je vse to sivo v sijaju pomladnega poldneva! Toda ko mu pri vratih stoletni nadškof v spremstvu grofov izreče dobrodošlico, vojskovodja ne ostane na konju, marveč razjaše, a se ne približa nikomur izmed pričakujočih in posluša z uljudno tujim obrazom, ki izraža strogo strpljivost. Vse čaka, kaj bo odgovoril. Ali tenke ustnice ostanejo še trenutek zaprte; nato izusti en sam stavek, da je Francija Lombardom naklonjena, zasede konja in jezdi naprej.

Ogromen vtis prevzame voditelje in množico: nihče ni navdušen, vsakdo začuden. Nič oholosti na tem zmagovalcu, sama odločnost in volja, ki se jima je treba ukloniti. Ali je izračunal ta učinek vnaprej? Še nikoli ni doživel nič podobnega! Ali je bilo to "igrano?" Tem večje poznanje ljudi, tem zanesljivejše znamenje, da obvlada vladarsko umetnost!

In vendar, njegovo srce je danes odsotno, nečesa mu manjka.

Zdaj grme ceste od vzklikanja množiče, ki si mora dati duška. Z začudeno radovednostjo vidijo, kako koraka za vojskovodjo tisoč mož, mlahavo, skoro brez reda, v uniformah, ki so skrpane iz najrazličnejših barv, brez šotorov. Zdi se, da jim gre slabše nego ujetnikom.

Vojskovodja si odpočiva v nadškofijski palači, koplje se. To je njegovo edino razkošje, gojil ga bo vedno svojeglavo do smrti in kopeli bodo vedno daljše in vedno bolj vroče, nobena stvar ne more izpremeniti te navade, ki je edini odpočitek njegovim živcem. Zvečer sprejem. "Svobodni boste, varnejši nego Francozi. Milan bo glavno mesto nove republike, ki bo obsegala 5 milijonov ljudi. Imeli boste 500 topov in francosko prijateljstvo. Izbral bom izmed vas 50 mož, ki naj državo vladajo v imenu Francije.

Sprejmite naše zakone, prilagodite jih svojim navadam . .

(Dalje prihodnjič.)

———o———

— Za eno miljo železniškega tira je treba okoli 3,000 železniških pragov.

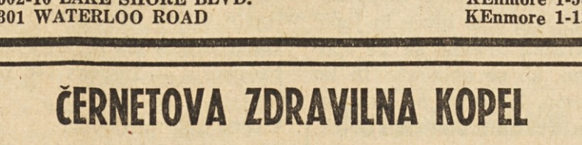

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHIŠTVOM

1053 EAST 62nd ST. HEnderson 1-2088

URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD. KEnmore 1-5890

15301 WATERLOO ROAD KEnmore 1-1235

ČERNETOVA ZDRAVILNA KOPEL

V IZOLIRANEM KEPU ZA KOPANJE V VROČEM ZRAKU, V VAŠEM DOMU JE VAŠ KLJUČ DO ZDRAVJA V BOJU PROTI:

Prehladom - Revmatičnim in Artritičnim obolenjem - Slabemu obtoku krvi

VAŠ KLJUČ DO LEPOTE S TEM DA:

Čisti vaše telo od znotraj - Prepreči izpuščaje in kožne nečistosti
Zmanjšuje odvišno težo - Ohranja mladostno gibčnost

Hvaljena od stotero družin in izpričana s pismi, ki jih pošljemo v prepisu s točnimi naslovi, bo tudi Vam pomagala, zato pišite še danes.

DR. IVO ČERNE

1421 E. 53 St. Tel. UT 1-9413 Cleveland 3, Ohio

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1954

ima pestro in zanimivo vsebino. Vsak jo bo vesel.

Naročite si jo dokler je v zalogi.

Stane $1.25

s poštnino,
kar je poslati v Money ordru, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 W. 34th St. Berwyn, Ill.

P. S.: Znamk, prosimo, ne pošiljajte

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue HEnderson 1-0628

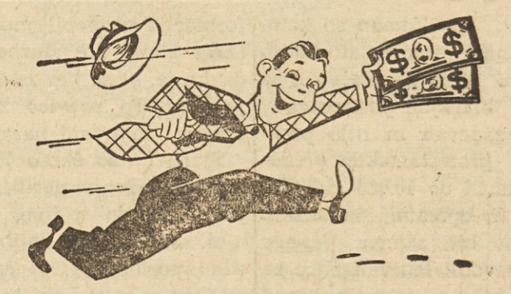

Hitite! Investirajte do 11-ega

Denar, ki ga vložite na vašo zavarovano hranilno vlogo do 11. januarja se bo obrestovalo od 1. januarja dalje.. Vaši prihranki so zavarovani do $10,000 — in se obrestujejo. Ne odlašajte, temveč odprite ali vložite redno na vašo hranilno vlogo!

Tekoče obresti 2½% na leto

ST. CLAIR Savings-Loan Co.

813 E. 185th ST. IV 1-7800

6235 ST. CLAIR HE 1-5670

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOJUJE DENAR

članom K. S. K. J. po 4½% obresti

nečlanom po 5½% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-353 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

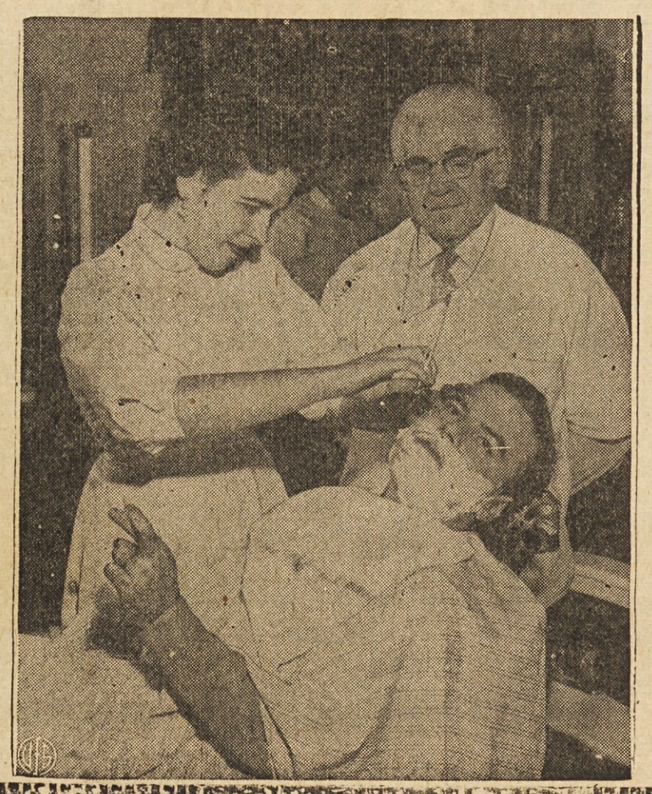

PREVIDNO! — Marge Rowell, 25 let, iz Walton, N. Y. je edino dekle, ki obiskuje Royal Barbers School v Schenectady, N. Y. Na sliki jo vidimo, ko poskuša svoje znanje na svojem sošolcu Mike Billow. Mojster delo skrbno nadzira.

NAJNOVEJŠE DIOROVE STVARITVE — Zadnje stvaritve znanega pariškega kralja ženske mode Christiana Dior, ki so bile razstavljene v Londonu, kažejo, da je opustil misel na kratka ženska krila. Oba plašča imata polno dolžino.